

Voortgangscommissie

Sint Maarten

Zevenendertigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 januari 2020 – 1 juli 2020

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter

Mr. M. Marijnen, lid,

Mr. J.J. Rogers, lid

Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

augustus 2020

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
2. Korps Politie Sint Maarten (KPSM).....	5
3. Gevangenis Point Blanche (PBP).....	7
4. Overzicht van aanbevelingen	9

Bijlagen:

- Uitvoeringsrapportage van KPSM, ontv. dd. 15 juli 2020
- Uitvoeringsrapportage PBP, ontv. dd. 7 augustus 2020

1. Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de zeventiendertigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten over het eerste en tweede kwartaal van 2020.

Vanwege de beperkingen als gevolg van het corona virus heeft de commissie geen werkbezoeken ter plekke kunnen afleggen, zoals dat in mei en augustus gebruikelijk is. Dientengevolge heeft deze rapportage betrekking op het eerste halfjaar van 2020. In plaats van werkbezoeken werden videogesprekken en individuele telefoongesprekken gevoerd om informatie te vergaren met als doel om in augustus 2020 met een voortgangsrapportage over de eerste helft van dit jaar te komen.

In maart 2020 trad een nieuw kabinet aan. Met de nieuwe minister van Justitie werd kort na haar aantreden een kennismakingsgesprek per videoconferentie gehouden. Tevens heeft de commissie aan de minister een brief over de belangrijkste onderwerpen betreffende de gevangenis, alsmede een Engelse vertaling van het detentieplan Sint Maarten, gezonden.

Begin juli hebben de voorzitter en het Sintmaartense lid van de Voortgangscommissie met de minister president van SXM en de minister van Justitie overleg gevoerd. Hoofdonderwerp was de gevangenis en de samenwerking met Nederland.

Voorts werd met de minister begin augustus een videogesprek gevoerd op basis van de ontvangen uitvoeringsrapportages. Tevens werden videogesprekken gevoerd met de leiding van de gevangenis en de leiding van het KPSM. Van de leiding van de gevangenis werden aanvullende documenten ontvangen die zicht geven op de plannen tot verbetering van de situatie in de gevangenis. Informatieve telefoongesprekken werden gevoerd met de VNP, de Hoofdofficier van Justitie en het Sintmaartense lid van de Raad voor de rechtshandhaving.

In de verslagperiode besloot de rijksministerraad tot verlenging van de Samenwerkingsregeling Plannen van Aanpak tot oktober 2022 of zoveel eerder als mogelijk. Daar lag een positief advies van de voortgangscommissie aan ten grondslag mits de regeringen van beide landen de wens uitspreken deze plannen van aanpak ten uitvoer te brengen. Feitelijke invulling daarvan moet ten tijde van dit verslag nog vorm krijgen.

Algemeen beeld

Zowel voor de politie als de gevangenis geldt dat de regeringsswissel van maart 2020 en de Covid 19 uitbraak de voortgang geen goed heeft gedaan.

Het beeld bij het KPSM is minder florissant dan bij de vorige rapportage. De terugkeer van de nationale politie en het Covid virus heeft de rangen van de politie uitgedund en er is geen zicht op nieuw personeel. Het functieboek en de rechtspositieregeling zijn nog niet formeel van kracht waardoor ook de plaatsing van zittend personeel stagneert.

Bij de gevangenis is in de afgelopen periode geen structurele voortgang geboekt. Het contract met de gevangenisdirecteur werd voortijdig beëindigd en een interne

waarnemer werd aangesteld, die vervolgens door de aangetreden minister van Justitie door een andere interne waarnemer is vervangen. Er zijn plannen gemaakt voor verbeteringen binnen de gevangenis die in de komende drie tot zes maanden moeten worden uitgevoerd. In de uitvoering van het detentieplan Sint Maarten is geen voortgang te melden.

2. Korps Politie Sint Maarten

Was de commissie eerder positief over de toekomst van de politie, ditmaal moet worden geconstateerd dat er donkere wolken opdoemen. Dit ligt niet aan de korpsleiding, maar wel aan de diverse omstandigheden die buiten de invloedssfeer van de korpsleiding liggen.

Personele sterkte

Per 1 augustus 2020 zijn alle agenten van de Nederlandse nationale politie naar Nederland teruggekeerd. Het verlies aan capaciteit door het vertrek van 15 ervaren politiemensen op de toch al zeer magere sterkte van de politie is groot. Door het coronavirus zijn de politieopleidingen tijdelijk stilgelegd waardoor voorlopig geen nieuwe aanwas van de opleiding te verwachten is. Ook de werving ligt stil zodat de geplande opleidingen niet kunnen starten. Het zal zeer moeilijk zijn de rest van het jaar een enigszins verantwoord veiligheidsniveau te handhaven. De beoogde sterkte van 283 zal in 2021 zeker niet worden bereikt. Indien het nieuwe functieboek formeel van kracht is zal een afgesproken sterkte van 293 executieve ambtenaren moeten worden bereikt. De commissie schreef daarover in detail in de vorige rapportage.

Functieboek en rechtspositieregeling

De invoering van het functieboek en de rechtspositieregeling stagneren omdat het formeel juridische proces niet werd gevolgd. Vaststelling dient bij Landsbesluit houdende algemene maatregelen (Lbham) te geschieden en die formele procedure is nog niet afgerond. Definitieve plaatsing van personeel en toepassing van de rechtspositieregeling en salaristabellen is daarom nog niet mogelijk. Hierover bestaat bijzonder veel onvrede onder het personeel.

De minister heeft hierover tegenover de commissie gezegd dat zij er alles aan doet om de voortgang erin te houden en dat zij ervan uitgaat dat de procedure in november aanstaande zal zijn afgerond.

Per brief van 20 juni 2019 adviseerde de commissie over het nieuwe functieboek en formatieplan van het KPSM aan de minister van Justitie. Deze documenten vormen een wijziging op het plan van aanpak van de politie en dienen in het ministerieel overleg bekrachtigd te worden op aangeven van de minister van Justitie. Voorzover dit nog niet is gebeurd dringt de commissie er bij de minister van Justitie op aan die stukken in het ministerieel overleg te brengen en te laten vaststellen. Aan het ministerieel overleg adviseert de commissie het gewijzigde plan van aanpak van de politie conform vast te stellen.

Financien.

Realisering van het plan van aanpak van het KPSM zal een verhoging van de personeelsuitgaven voor de politie tot gevolg hebben, waarvoor geen reservering op de meerjarenbegroting is gemaakt.

Om de geplande groei van het korps te kunnen realiseren moeten daarom alternatieve financieringsbronnen worden gezocht. Denkbaar is de groei van het

korps te betrekken in het Covid wederopbouwplan voor Sint Maarten waarvoor liquiditeitssteun van Nederland onder voorwaarden is aangeboden. Financiering voor het opleidingstraject voor nieuwe agenten langs die weg zou het einddoel van de politiesterke binnen bereik brengen.

3. Gevangenis Point Blanche

De situatie in de gevangenis blijft zorgelijk. In februari werd het contract met de directeur van de gevangenis voortijdig beëindigd en werd een waarnemend directeur benoemd uit de geleerden van het personeel. In juli werd hij opgevolgd door een andere waarnemend directeur. Het is deze directeur waarmee de commissie een videogesprek had. Door hem en het hoofd bedrijfsvoering werd een presentatie gegeven van maatregelen om het functioneren van de organisatie in de gevangenis te verbeteren.

Het ontbreekt de directeur niet aan ambitie en enthousiasme en hij verstrekte de commissie alle (schriftelijke) informatie.

Het Strategic plan en het Action plan zijn ambitieuze plannen die weliswaar voorzien in noodzakelijke maatregelen, doch moeten worden uitgevoerd door mensen met een dagelijkse taak in de inrichting. Vraagtekens moeten worden gezet bij het inzetten van paramilitair VKS personeel in andere taken dan beveiliging, ook al krijgen zij daarvoor een crash course.

De commissie heeft enig begrip voor de wens en het streven van de nieuwe minister en het nieuwe MT om alle problemen in eigen beheer en met de bestaande capaciteit op te lossen, doch de problematiek vereist langdurige intensieve sturing op alle onderdelen en daarvoor ontbreekt de kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit in de inrichting en op het ministerie.

Op het ministerie is volstrekt onvoldoende capaciteit om de regie te nemen bij het uitvoeren van plannen in het gevangeniswezen. Met ad hoc plannen wordt met schaarse capaciteit gepoogd ambitieuze doelen te bereiken. Het al langere tijd door de commissie geadviseerde programmabureau is er, ondanks vele gesprekken daarover, nog niet.

Het is de commissie voorts niet gebleken dat de ambitieuze plannen van het MT van de gevangenis de expliciete steun hebben van de minister en de regering in die zin dat ze ook uitgevoerd kunnen worden. Geen inzicht is gegeven in de financierbaarheid en de inzet van andere middelen.

UNOPS

Met de minister besprak de commissie het voorstel van UNOPS om over de infrastructurele behoefte van de justitiële keten te adviseren. In juni heeft de commissie de versie van het UNOPS voorstel uit 2019 ontvangen en daarop een reactie gegeven. De nieuwbouw van de gevangenis neemt in het voorstel een prominente plaats in, terwijl het uitgangspunt zou moeten zijn de verbetering van de hele keten van detentie. De minister gaf aan voornemens te zijn om na overeenstemming met UNOPS tot opdrachtverlening over te gaan. De financiering van deze opdracht is echter onderdeel geworden van het voorwaardenpakket voor liquiditeitssteun aan Sint Maarten. Op die voorwaarden is door de regering van Sint Maarten nog niet formeel gereageerd, waardoor de financiering hoogst onzeker is geworden. Met de minister is ook gesproken over een eventueel gedeeld opdrachtgeversschap met Nederland en de medewerking van Nederlandse experts. De minister staat positief tov samenwerking maar wil die niet te complex maken. De al eerder beoogde werkconferentie zal in het najaar kunnen plaatsvinden wat de minister betreft.

De commissie heeft geconstateerd dat bij geen enkel document, zoals het UNOPS voorstel, het strategische plan en actieplan, een verwijzing is naar het plan van aanpak, het detentieplan Sint Maarten, waar die plannen geacht worden uitwerkingen van te zijn. Ook is dus niet duidelijk of deze plannen inhoudelijk sporen met het plan van aanpak. Dit is een gevolg van het ontbreken van regie op het proces. Het is juist dit detentieplan waarmee de beide regeringen hebben ingestemd en dat door beiden als het nieuwe plan van aanpak is bestempeld. Het is dan ook de voortgang van dit detentieplan waarover de commissie geacht wordt te rapporteren.

In de plannen is sprake van nieuwbouw naast de bestaande bouw als annexe van de bestaande locatie Point Blanche. Hoewel de commissie initiatief toejuicht blijft de vraag hoe dit zich verhoudt tot de advisering van UNOPS.

De commissie herhaalt wat eerder hierover geschreven is.

Het is een evidente constatering dat op dit moment Sint Maarten niet in staat is om aan die situatie afdoende een eind te maken. Ook stelt de commissie vast dat Sint Maarten desondanks slechts beperkt steun vraagt van Nederland en dat de Nederlandse inzet niet verder gaat dan beperkte steun (afgezien van de hulp direct na Irma). Zonder externe inzet zal de detentiesituatie op Sint Maarten niet kunnen worden opgelost. De commissie beveelt het ministerieel overleg daarom nogmaals aan de detentiesituatie grondig en in alle openheid met elkaar te bespreken, vast te stellen wat beide landen met elkaar willen bereiken, wat daarvoor gebeuren moet, wie dat het beste kan doen en op welke wijze wederzijdse inspanningen en verplichtingen kunnen worden vastgelegd. De vorm waarin dat gebeuren moet is een zaak van beide regeringen. Het zou kunnen in de vorm van voorwaarden voor liquiditeitssteun in het kader van de coronahulp. Het kan ook door het toepassen van doelondersteuning, waarbij de ondersteuning en bestedingen specifiek wordt toegeschreven aan te realiseren projecten in de gevangenis. De commissie is graag bereid die doelbestedingen te monitoren.

Welke vorm ook gekozen wordt, het gezamenlijke besluit om de samenwerkingsregeling te verlengen mag geen papieren letter worden. In april hebben de bewindspersonen wederom hun commitment naar elkaar toe uitgesproken. Invulling daarvan kan geen enkele uitstel meer dulden.

4. Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie adviseert de minister van Justitie zo spoedig mogelijk een programmamanager aan te stellen en op korte termijn een werkconferentie te organiseren met als doel een implementatieplan of uitvoeringsprogramma van het detentieplan 2018 op te stellen.
2. De commissie adviseert het ministerieel overleg het formatieplan 2019 en functieboek voor het KPSM vast te stellen als wijziging van het plan van aanpak 2010.
3. De commissie adviseert het ministerieel overleg om de noodzaak tot een reorganisatie van het ministerie van Justitie van Sint Maarten te bespreken en na te gaan welke rol externe partijen daarbij kunnen spelen.
4. De commissie beveelt het ministerieel overleg nogmaals aan de detentiesituatie grondig en in alle openheid met elkaar te bespreken, vast te stellen wat beide landen met elkaar willen bereiken, wat daarvoor gebeuren moet, wie dat het beste kan doen en op welke wijze wederzijdse inspanningen en verplichtingen kunnen worden vastgelegd.
5. zowel het UNOPSvoorstel als het strategisch- en actionplan voor de gevangenis moeten ingepast worden in het detentieplan, zijnde het plan van aanpak 2018.

Onderstaande aanbevelingen uit vorige rapportage hebben nog niet tot het geogde resultaat geleid en worden daarom wederom opgenomen.

2. *De commissie ontvangt graag op korte termijn van de minister van Justitie het verzoek om een advies over het gewijzigde functieboek, omdat het hier gaat om een wijziging van de eerder vastgestelde gevangenisorganisatie.*
3. *Adviseert het Ministerieel Overleg de minister van Justitie te wijzen op het in de Samenwerkingsregeling voorgeschreven adviestraject voor wijzigingen van plannen van aanpak waar het gaat om het uitvoeringsplan van aanpak voor het detentieplan.*
4. *De commissie geeft de minister van Justitie ingevolge artikel 17 juncto 25 van de Samenwerkingsregeling de aanbeveling om op 15 april 2019 een plan van aanpak ter uitvoering van het detentieplan gereed te hebben dat als toetsingskader voor de nieuwe gevangenisorganisatie en de huisvesting van de gedetineerden kan dienen.*
5. *De regering van het land uit te nodigen in de begrotingen voldoende en zichtbaar, middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de plannen van aanpak van de politie en detentie inrichtingen op Sint Maarten*
6. *De commissie adviseert de minister van Justitie dringend om het ministerie van Justitie te reorganiseren en de personeelsformatie op te schonen. Dit is een randvoorwaarde voor het succesvol uitvoeren van de plannen van de politie en de gevangenis.*

